

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEÉ, uitgever en eigenaar van dit blad.
De Postrijder verschijnt's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.
Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **grote Markt, n° 37-38.**
te Tongeren.

TONGEREN, DEN 7 NOVEMBER.

Van alles wat.

Zoals wij het reeds dinsdag gemeld hebben heeft de *Moniteur* van verleden zondag een koninklijk besluit afgekondigd waardoor een vrijstaat gemeente-toelating bekomen om hunne officiële school af te schaffen en ze te vervangen door de vrije school in het dorp bestaande.

Onder deze zijn er dertien gemeenten der provincie Limburg. Deze dertien officiële scholen hadden alle bijeen geldt, 99 leerlingen. Dat maakt zo 7 of 8 kinderen per school. Daarom zijn begrepen de kinderen der schoolmeesters zelve; de overige zijn moest kinderen die gedwongen worden de officiële school bij te wonen.

En in de dertien vrije scholen, hoeveel kinderen meer gij dat er zijn? 1654. *Zestien honderd vier-en-dertig!* Dat is 126 kinderen per school.

Wat dunkt u daarvan, lezer? En hoe vindt gij de gezinden die de katholieke scholen willen afschaffen en de officiële scholen alleen open houden? Die 126 kinderen die vrije en ongedwongen de katholieke scholen bijwonen, dat zijn de hechte getuigen van den wil des volks. Die 7 leerlingen der officiële scholen, dat is het ontengsprekkelijk bewijs dat het volk de officiële school veroordeelt.

Die kwestie van het onderwijs zal in de geschiedenis van ons vaderland als de roem der katholieke partij aangekondigd worden. Het nageslacht zal met bewondering terugzien naar dien heldhaftigen strijd welk de katholieke Belgen, zonder hulp van de openbare kas, doorgevochten hebben tegen de toen aloude geuzen, die beschikten over de openbare schatkist, over het geld der gemeente, en die zels, het is schandalig om te zeggen, in de kas der armenbestuur ging putten om het katholiek onderwijs te kunnen verpletteren.

En de uitslag is geweest... de verpletterende nederlaag der generaal! Zalk leit heeft zich misschien nooit in de geschiedenis opgedaan.

De gezinden schreeuwden hard tegen M. Thonissen, omdat hij 55 ledige of ontrouw ledige scholen afschafte. Dat is volgens hen de vernietiging van het onderwijs!

Maar wat zij niet zeggen, dat is dat deze 55 ongelukkige scholen vervangen zijn door 55 gedopteerde scholen, waar het onderwijs niets te verlangen had en waar het getal leerlingen twintig maal groter is dan in de officiële scholen.

In de 55 officiële scholen waren nauwelijks vier honderd kinderen; in de vrije scholen zijn er acht duizend en zes honderd! Terwijl elke officiële school nauwelijks zes of zeven leerlingen telt, vindt men er in elke gedopte school gemiddeld honderd zestig! Een groot getal der algemeenheid scholen hadden geen enkel kind! De schoolmeester leefde in de gemeenteschool als een vette rentier, zijne voorname bezigheid was het doorrooken van pijpen en het teleden van konijnen. De gemeente moest den schoolmeester betalen, zijne wooning onderhouden en hem een wachtteld verzekeren voor het geval dat men hem wandelen zond.

Het tongersch genzenblad schreewt nog al gaarne tegen de schandalen. Is dat misschien geen groot schandaal dat het muurke van de Bulkerstraat?

Wat een oprocht schandaal is, dat is dat zulke schreeuwende misbruiken zoo lang hebben kunnen bestaan. M. Thonissen heeft er zoo veel mogelijk een einde aan gesteld. Wij wenschen er hem hartelijk proficiat over.

Een bewijs dat de onderwijzers in Benegowen wezentelijk van honger sterven, is dat elf onderwijzers der provincie een *port-d'armes* gevraagd hebben. Bij gebrek aan brood, zullen ze dan haren en patrijzen eten. Hoe ongelukkig! Welk rampzaal lot is hun beschoren!...

Te Luik raadt het blad van M. Frère aan, den katechismus in het schoolprogramma te schrijven.

Hoe zal men nitroope.

Ja, dat is zo, en om dien raad te rechtvaerdigen erkent nu het blad dat het onderwijs van den katechismus in de school door de priester, de denkwaarde van den huissader, de vrijheid der gemeente hoevenaam niet aanvaardt.

Is het niet verwonderlijk dat men nu erkent wat men tot nu toe altijd heeft gehoochfeld? Is het niet een groot hoochveld van de kwade trouw, waarmee de liberalen pers te werk gaan in het bevechten der wet-Jacobs?

En wet ge waarom het *Journal de Liège* nu een anderde toon aanslaat, waarom het nu aanslaat wat het gisteren bevochten heeft? Heel eenvoudig om de kwestie der centen.

De wet van 1884 onttrekt aan het gemeentebestuur de subsidie van den Staat, als het de wet niet trouw en volledig uitvoert: en ziet, de centen dat gaan in de liberale partij altijd boven het principe.

Men radt dus aan om het aanleeren van den katechismus in het programma te schrijven, maar dat is enkel om aan de centen te geraken. Moot dit de huissader de oogen niet openen en de opechtelijkt niet toonen der heeren gezinden die de katechismus in hunne scholen doen geven?

Het liberaal gemeentebestuur van Luik ligt overhoop. Daar ook hebben doktrinaire en radikale kiech niet kunnen 't akkoord stellen over de vraag of de liberale partij moet voortgaan te onverwerpung onzer nationale instellingen te

bewerken onder een schijnheilig masker van gematigdheid, ofwel dat invloek afwerpen en brutaal weg de radikale eischen doen gelden.

Er was reeds gemeld dat twee schepenen, de heeren Micha en Renkin, hun ontslag hadden. Dit ontslag is, volgens de uitlegging der liberale drukkers, het gevolg einer verklaring van den heer burgemeester Warant, die in de zitting van het college aan die heren een akkoord aangezien tegen het voorstel van het college hadden gestemd, in de kwestie van de herziening der Grondwet.

't Is echter de stemming der heeren Micha en Renkin die in den gemeenteraad de meerderheid heeft behaald. Bijzvoegd zijn de heeren burgemeester en de drie andere schepenen niet meer uitgekozen met de meerderheid van den raad.

Dit is hetgeen hen aangezegd heeft om ingesloten te blijven. Men meidt inderdaad, dat de heeren Warant, Van Marcke en Zane op hunne beurt hun ontslag van burgemeester schepenen aan den Koninklijke Comité gegeven.

De stad Luik bevindt zich dus zonder schepenen en dat wel op het ogenblik dat voor den gemeenteraad nog een andere brandende kwestie hangt, is te weten of het godsdienstdorstwils of niet in de Luiksche stadscholen zal gegeven worden.

Voor dit jaar is de prijs der plaatsvervangers, te leveren door de regering, gesteld op 1600 francs. Men zal zich herinneren dat er onder het gezenuitbestuur altijd mannen te kont waren, sinds 1290 op 1700. Onder het katholiek ministerie is dat veranderd, ten voordele der burgers, lederen kruist thuis eenen templaet; er is zels geen tweede loting meer nodig, en men staat niet meer tussen vrees en hoop.

Onder het gezenuitbestuur moest men somtijds 5, 10 of 15 centen voor eenen plaatsvervanger te betalen om eenen plaatsvervanger te hebben. Is dat ook gene verandering van lasten?

In afwachting der Kamerkiezingen van 1886, eischen de liberale gazetten nu dat het katholiek ministerie een wetsontwerp op het reservelager zou voordragen.

Vast en zeker zal het ministerie aan deze herenkeie eischen der liberaalnen geen gehoor leuen, immers het ware zijne eigen dood teekenken. Moest het ministerie een wetsontwerp op de nationale reserve voordragen, gansch het land zou met verontwrediging protesteeren. Men zou onze katholieke ministres terrecht de miskenning van hunner plechtige belofte verwijten. Zij verklaarden dat zij de militaire lasten niet meer zouden verzwaren en wat zou de inrichting van een reservelager anders daen eenen verzwaring wezen? Het volk weet maar al te wel, wie de militairisten in ons land. Het zijn de liberaalnen, die ontkennen, die on de lekrachtiging hummer wetten van vervolging-gemakkelijker te verkrijgen aan de militaire eischen van hoogerhand uitgedrukt, hebben toegegeven. En hetgeen de katholieke ministres tot herte nooit deden, zullen zij ook nooit doen, want zij weten dat de overgroot meerderheid des lands van geneen verzwaring der militaire lasten wil horen!

Indien de liberaalnen toch zoi overtuigd zijn dat het land de inrichting ener nationale reserve begeren, dat ze deze inrichting in hun aanstaande kiesprogramma opnemen, en ze zullen het dan eens te meer ondervinden hoe zeer de militairisten door de verlossing nadert met rasse schreden.

In de 55 officiële scholen waren nauwelijks vier honderd kinderen; in de vrije scholen zijn er acht duizend en zes honderd! Terwijl elke officiële school nauwelijks zes of zeven leerlingen telt, vindt men er in elke gedopte school gemiddeld honderd zestig! Een groot getal der algemeenheid scholen hadden geen enkel kind! De schoolmeester leefde in de gemeenteschool als een vette rentier, zijne voorname bezigheid was het doorrooken van pijpen en het teleden van konijnen. De gemeente moest den schoolmeester betalen, zijne wooning onderhouden en hem een wachtteld verzekeren voor het geval dat men hem wandelen zond.

Het tongersch genzenblad schreewt nog al gaarne tegen de schandalen. Is dat misschien geen groot schandaal dat het muurke van de Bulkerstraat?

Wat een oprocht schandaal is, dat is dat zulke schreeuwende misbruiken zoo lang hebben kunnen bestaan. M. Thonissen heeft er zoo veel mogelijk een einde aan gesteld. Wij wenschen er hem hartelijk proficiat over.

Een bewijs dat de onderwijzers in Benegowen wezentelijk van honger sterven, is dat elf onderwijzers der provincie een *port-d'armes* gevraagd hebben. Bij gebrek aan brood, zullen ze dan haren en patrijzen eten. Hoe ongelukkig! Welk rampzaal lot is hun beschoren!...

Te Tongeren, den 16 mei, 15 juni en 11 juli 1886, om 9 1/2 ure 's morgens.

Te Wiltwilder, den 16 mei, 15 juni en 11 juli 1886, om 1 1/2 ure 's namiddags.

Te Hasselt, den 16 mei, 15 juni en 25 juli 1886, om 9 ure 's morgens.

Te Tongeren, den 16 mei, 15 juni en 11 juli 1886, om 9 1/2 ure 's morgens.

Te Wiltwilder, den 16 mei, 15 juni en 11 juli 1886, om 1 1/2 ure 's namiddags.

Te Hasselt, den 16 mei, 15 juni en 25 juli 1886, om 9 ure 's morgens.

Alweer een nuttige maatregel welken ons katholieke ministerie genomen heeft om den landhouwer ter hulp te komen.

De minister van Landbouw heeft een commissie benoemd tot voorbereiding van een wetsontwerp op de vervalsing der meststoffen. De meestgeleerde landbouwkundigen van het land maken deel dezer commissie.

Veel moet men buiten niet geweest zijn om te vermoeden wat onverdaardbare voordeelen er voor de landbouwers uit deze wetzonden spruiten. Het is maar als men ons gouvernement aan het werk ziet, dat men gewaar wordt wat overgroot geluk voor ons land de liberale verplettering van 10 juli 1884 geweest is.

De liberaalnen, toen zij aan het roer waren, bekommerden zich slechts om eenen zaak: de passo's plagen, de katholieken vervolgen... nutteloze scholen bouwen.

Maar den landbouw, den handel, de meerderheid? Dat trokken zij zich niet aan. Zij hadden de tijd niet van er op te denken.

De katholieken integendsel zijn wat minder met politiek en partijspact bezig, maar bewerken ook gedurig en op alle mogelijke manieren het welzijn van het volk en de bevordering van's lands zaken.

Uit zekere bron wordt aangekondigd dat twee liberale volksvertegenwoordigers van Charleroi MM. Gilliaux en Mondex, zich toekennend jaar met de kamerkiezing, niet meer zullen laten voorstellen. Zij hebben er genoeg van, van de liberale, en daarbij zij worden gewaarschuwd dat te Charleroi, zoals overal het liberaal kraam op valt staat. Het beste middel om in zulke omstandigheden niet verpletterd te worden, is er in tijds uit te blijven.

Toen half twaalf werd de Wereldtentoonstelling officieel gesloten door M. Victor Lycen, voorzitter van het Uitvoerend Comité, die er op wees dat de tentoonstelling de natuurlijke wet van alles volgen moet en dat haare sterfvaart aangehaald moet worden.

Baartop werd de Brabanconne door het militair muziek aangeheven.

Toen te middernacht de klaroenen voor de laatste maal de altofto bliezen, doorloop de vlag van de menigte. Niemand voelde zich genoegd voor het herhaald trompetgeschot. Een der leden moet zuiver gaan de menigte te smeken, toch te willen heengaan.

Het was 12 ure en 20 minuten toen de hallen voor goed konden gesloten worden. Doch alles was nog niet afgeholpen. In de verschillende paviljoenen konden de huishouding kiezel het van volk. Van in het begin van den avond was er in de restauratie Gruber niets meer voorhanden dan koffie en cognac, doch weldra was die voorraad ook uitgeput. Van half een tot half twee werd er niets anders meer gedronken dan champagnewijn. Het was waarlijk een blijde uitvaart.

Ten half twee's morgens vervoerden de transpor

tage en proppenvolle rijtuigen met reizigers en wel

voornamelijk de stoomboten,

Keuring van hengsten.

De keuring der hengsten zal plaats hebben als volgt:

To Hasselt aanstaande maandag 9 november, voor de gemeente van het bestuurlijk arrondissement Hasselt-Maastricht.

To Tongeren, aanstaande dinsdag 10 november, voor de gemeente van het arrondissement Tongeren.

De vergaderingen zullen beginnen om 11 ure 's morgens.

De commissie van onderzoek is samengesteld als volgt:

MM. Jadoul P. J., landbouwer te Vossem; He

nault, ijveraar en landbouwkundige te Heusis;

Dothee veerts van den Staat te Beerven; Del-

vigne burgemeester te Vechmaal; graaf de Reves-

se, provinciaal raadslid te Beverst.

MM. Maris en Schools, de eerste te Hasselt,

de tweede te Tongeren, zijn aangend als aan-

vullende leden.

M. Jadoul zal de functie van voorzitter bekle-

den: in geval van beletsel zal hij vervangen

worden door M. Belgique burgemeester te Vech-

mael. M. Van den Berck, secretaris der provin-

ciële landbouwcommissie, zal het ambt van

secretaris vervullen.

Vol betrouwen oefent zij bij haar eerste bezoek

eenen blomend en begint eenen nieuwjaars-

dag te bestrijden. De huiseigenaar, die eenen

blomend huiseigenaar is, moet veel moeite opzu-

ken om de grond te bereiden. Tot 9 maal toe

viel de ziekte in bezwijming. Nogtans wile zij de

gegegeerde plaats niet verlaten voorzake er een hante-

nde. Bij de eerste stappen verdween alle tijden. Zij

wilde niet meer op de bladeren van de stokroos

gelijken.

— Wij lezen in den *Courrier de Bruxelles*:

Genoeg een moeder des huizegaars van

Lovendeghem, te Oostacker. Deze was gedurende

9 dagen komaen O. L. V. van Lourdes bedien-

dragend, haart jongste kind op den arm. Zij was

aangedaan van een teekziekte die reeds zeer ge-

vere leven. Zij had de baat II. Sacramenta

ontvangen 5 of 4 dagen te voren.

Vol betrouwbaar oefent zij bij haar eerste bezoek

eenen blomend en begint eenen nieuwjaars-

dag te bestrijden. De huiseigenaar, die eenen

blomend huiseigenaar is, moet veel moeite opzu-

ken om de grond te bereiden. Tot 9 maal toe

viel de ziekte in bezwijming. Nogtans wile zij de

gegegeerde plaats niet verlaten voorzake er een hante-

nde. Bij de eerste stappen verdween alle tijden. Zij

wilde niet meer op de bladeren van de stokroos

gelijken.

— In het bosch van Monceau sur Sambre heeft

een moederspoediging plaats gehad op een 22 jarige

bareelwachter van den spoorweg door eenen jong-

eling van 18 jar., welke nadien heeft getrach-